

нитѣ кащы по двѣ міери рожъ и двѣ міери просо. таче на петковдень доде ферманъ отъ царотъ да се саберать блъгарете та да станать рая. да даватъ харачъ и веримъ и да ходять на ангарія. и само турцето да отивать на войскя. и събрахасе бежанците та сагрядиха кащы ва камъніецъ и ракитово. тогисъ повечето бежанци отъ страхотъ отидоха при стара ріека та съгріадиха ново селище Батьево, асанъ оджя за кашмеръ натера потурняците та расипаха съте църкви отъ костънецъ до станимъка 33 монастире и 218 църквы, и така Божию попущенію расипахасе блъгарете ва цѣнина¹⁾.”

— Не ще и дума, че, слѣдъ жестокоститѣ въ Чепинско и слѣдъ насилственото разрушение на всичкитѣ църкви и мѣнастири въ западнитѣ и срѣднитѣ Родопи, на ходжитѣ е било по-леко да започнатъ и съ потурчването на жителитѣ на тия страни. Само че това потурчване не е станало изведнажъ, а полека-лека, додѣто най-послѣ, въ края на 18 вѣкъ, повечето отъ родопскитѣ жители станали мюсюлмани, а останалитѣ се разбѣгали по разни страни.

При потурчването на родопскитѣ българи турцитѣ сж употребявали, споредъ обстоятелствата, въ различнитѣ села различни срѣдства. Тѣй, въ селото Широка Лѣка тѣ примамили двѣ хубави моми: Вида и Сула, да станатъ туркини, слѣдъ това примамили повече отъ 10—15 момци, които лудували слѣдъ тия моми и най-послѣ цѣлото село полека-ле-

¹⁾ Стефанъ Захаріевъ. Географико-историко-статистическо описаніе на Татаръ-Пазарджикъ-тж каазж. Вѣна. 1870 стр. 67.